

Sygn. akt VIII Ua 45/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Zofia Kubalska
Sędziowie:	SSO Dorota Stańczyk (spr.) SSO Lucyna Stąsik-Żmudziak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Pelczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2018 r. w L.

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do zasiłku chorobowego

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 maja 2018 r. sygn. akt VII U 167/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz A. G. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów procesu za II instancję.

SSO Dorota Stańczyk SSO Zofia Kubalska SSO Lucyna Stąsik-Żmudziak

Sygn. akt VIII Ua 45/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 8 maja 2018 roku, sygn. akt VII U 167/18, po rozpoznaniu sprawy A. G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. o prawo do zasiłku chorobowego zmienił zaskarżone decyzje i ustalił na rzecz A. G. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 grudnia 2017 roku do dnia 1 marca 2018 roku (wyrok k. 67 a.s.).

Wyrok został oparty na następujących podstawach faktycznych i prawnych:

A. G. w okresie od dnia 21 lutego 2015 roku do dnia 26 listopada 2017 roku była zatrudniona u płatnika składek w (...) Wojewódzkim Szpitalu (...) W. w L. na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawczyni zawarła ze (...) Sp. z o.o. w L. umowę zlecenia na okres od dnia 19 sierpnia 2017 roku do 30 listopada 2017 roku, z tytułu której świadczyła pracę jako lekarz podstawowej opieki w P. A. w L.. Od dnia 1 grudnia 2017 roku wnioskodawczyni została wyrejestrowana z ubezpieczeń w związku z ustaniem umowy zlecenia.

W okresie od 1 grudnia 2017 roku do 1 marca 2018 roku wnioskodawczyni A. G. była niezdolna do pracy i na ten okres miała wystawione zaświadczenia lekarskie na drukach (...) potwierdzające jej niezdolność do pracy.

Wnioskodawczyni wystąpiła do organu rentowego o wypłatę zasiłku chorobowego za powyższy okres niezdolności do pracy. W oświadczeniu ZUS Z-10 A. G. oznaczyła, iż nie ma zawartej umowy o pracę, nie ma zawartej umowy zlecenia, nie wykonuje działalności zarobkowej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżonymi decyzjami z dnia 3 stycznia 2018 roku, z dnia 18 stycznia 2018 roku i z dnia 15 lutego 2018 roku odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia w Wojewódzkim Szpitalu (...) w L. za okres od 1 grudnia 2017 roku do 1 marca 2018 roku ze względu na kontynuację, po ustaniu tytułu do ubezpieczenia, wcześniej podjętej w okresie od 19 sierpnia 2017 roku do 30 listopada 2017 roku pracy zarobkowej z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o.

Mając na uwadze tak ustalony, bezsporny stan faktyczny, Sąd Rejonowy uznał, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji przytoczył treść art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 1368), zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Natomiast zgodnie z art. 7 cyt. ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała:

- 1) nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego;
- 2) nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego - w razie choroby zakonnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni, lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby.

Natomiast art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej stanowi, iż zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

W ocenie Sądu Rejonowego oznacza to, iż wyłączenie prawa do zasiłku chorobowego na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa dotyczy sytuacji, gdy osoba niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie podlega żadnemu ubezpieczeniu natomiast kontynuuje lub podejmuje działalność zarobkową uprawniającą ją do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. W takiej sytuacji niezdolność do pracy nie daje podstaw do przyznania zasiłku chorobowego mimo spełnienia pozostałych warunków (pozytywnych) określonych w art. 7 cyt. ustawy zasiłkowej, skoro osoba taka nie skorzystała z możliwości dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i powstania nowego tytułu ubezpieczenia. Konstrukcja przesłanki „nienabycia” prawa do tego zasiłku pozwala więc na stwierdzenie, że ryzykiem

chronionym powołanego przepisu jest niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, a także nowej działalności dającej źródło.

Sąd Rejonowy wskazał, że pojęcie działalności zarobkowej, niezdefiniowane ani na gruncie ustawy zasiłkowej, ani w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, należy rozumieć szeroko, jako każdą pracę (działalność) zarobkową, mogąca stanowić źródło dochodów. Pod pojęciem podjęcia lub kontynuowania działalności zarobkowej, stanowiącym przyczynę wyłączającą prawo do zasiłku, należy więc rozumieć istnienie innych źródeł dochodów, będących tytułem do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniających prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. Wykonywanie umowy zlecenia daje natomiast podstawę do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778).

Stosownie zaś do brzmienia art. 13 pkt 2 cyt. ustawy systemowej osoby wykonujące pracę nakładczą oraz zleceniobiorcy podlegają ubezpieczeniu społecznemu od dnia oznaczonego w umowie, jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Sąd Rejonowy zauważył, że przepis art. 13 ust. 2 ww. ustawy zasiłkowej nie uzależnia prawa do zasiłku chorobowego od osiągnięcia lub nieosiągnięcia dochodu. Wykonywanie działalności – umowy zlecenia, trwa od momentu jej rozpoczęcia do chwili jej faktycznego całkowitego zaprzestania, zleceniobiorcy podlegają ubezpieczeniu społecznemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zdaniem Sądu Rejonowego w niniejszym stanie faktycznym A. G. całkowicie zaniechała wykonywania umowy zlecenia od dnia 1 grudnia 2017 roku, w związku z jej wygaśnięciem z dniem 30 listopada 2017 roku.

Sąd wskazał, że bezspornym w sprawie było, że od dnia 26 listopada 2017 roku ustał tytuł ubezpieczenia chorobowego A. G., tj. zatrudnienie w Wojewódzkim Szpitalu (...) na podstawie umowy o pracę, a niezdolność do pracy powstała od dnia 1 grudnia 2017 roku i trwała do dnia 1 marca 2018 roku. Spornym w przedmiotowej sprawie natomiast było, czy w tym ustalonym stanie faktycznym wnioskodawczyni przysługuje prawo do zasiłku chorobowego za wyżej wskazany okres niezdolności do pracy, czy też zastosowanie ma art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej wykluczający przyznanie jej prawa do przedmiotowego zasiłku chorobowego.

Zdaniem Sądu Rejonowego powołany art. 13 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy zasiłkowej nie ma zastosowania do wnioskodawczyni, bowiem nie dotyczy jej sytuacji, po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Jako osoba niezdolna do pracy, wnioskodawczyni nie kontynuowała działalności zarobkowej, ani takiej nie podjęła, która to stanowiłaby dla niej tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym.

Zdaniem Sądu Rejonowego A. G., po ustaniu tytułu ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia w Wojewódzkim Szpitalu (...), będąc osobą niezdolną do pracy ani na dzień powstania tej niezdolności ani w dalszym okresie trwania niezdolności do pracy, nie kontynuowała działalności zarobkowej na podstawie umowy zlecenia ze (...) Sp. z o.o. bowiem umowa ta wygasła z dniem 30 listopada 2017 roku, nie podjęła ona także takiej działalności zarobkowej. Niezdolność do pracy A. G. trwała bez przerwy powyżej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego, tj. powstała w ciągu 5 dni od ustania tytułu ubezpieczenia. Zatem wobec spełnienia pozytywnych przesłanek z art. 7 cyt. ustawy zasiłkowej oraz nieziszczenia się w stosunku do wnioskodawczyni przesłanki negatywnej z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej odwołującej przysługuje prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres od dnia 1 grudnia 2017 roku do dnia 1 marca 2018 roku.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Rejonowy stwierdził, iż odmowa przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych A. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 grudnia 2017 roku do dnia 1 marca 2018 roku była niezasadna, odwołanie zaś jako słuszne podlegało uwzględnieniu (uzasadnienie k. 69-72 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999

roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa przez uznanie, że wnioskodawczyni ma prawo do zasiłku chorobowego za okres od 1 grudnia 2017 roku do 1 marca 2018 roku, tj., za okres po ustaniu pracowniczego tytułu ubezpieczenia chorobowego pomimo, iż po ustaniu stosunku pracy istniał tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym w związku z trwającą umową zlecenia, co doprowadziło do przyznania wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 grudnia 2017 roku do 1 marca 2018 roku. Organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania (apelacja k. 75-76 a.s.).

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (odpowiedź na apelację k. 88-91 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie rozważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd Rejonowy. Z tego względu nie zachodzi potrzeba jego szczegółowego powtarzania, tym bardziej, że apelacja skupia się na zarzutach naruszenia wyłącznie prawa materialnego.

Sąd I instancji dokonał właściwej wykładni art. 7 oraz art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, a następnie prawidłowo zastosował je na gruncie ustalonego stanu faktycznego. Sąd ten słusznie uznał, że wnioskodawczyni spełniła przesłanki pozytywne nabycia prawa do zasiłku chorobowego, ponieważ stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tego tytułu, a niezdolność trwała co najmniej 30 dni.

Jednocześnie Sąd Rejonowy słusznie uznał, że w przypadku wnioskodawczyni nie ziściła się przesłanka negatywna przyznania zasiłku chorobowego wskazana w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, polegająca na kontynuowaniu działalności zarobkowej stanowiącej tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym. Taką działalnością zarobkową bez wątpienia jest wykonywanie umowy zlecenia za wynagrodzeniem.

W rozpatrywanej sprawie organ rentowy słusznie wskazuje, że wnioskodawczyni posiadała tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym po ustaniu stosunku pracy na podstawie umowy o pracę, jednak nie miała takiego tytułu w momencie powstania niezdolności do pracy. To moment powstania niezdolności do pracy jest natomiast decydujący dla przyznania, bądź odmowy przyznania zasiłku chorobowego. Na taką interpretację wskazuje brzmienie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej. Zgodnie z nim zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia ubezpieczeniem chorobowym.

Przepis wskazuje więc, że to osoba niezdolna do pracy musi kontynuować, bądź podjąć działalność zarobkową. Osobę można uznać za niezdolną do pracy dopiero po zaistnieniu choroby, która wyklucza możliwość pracy. Okoliczność tę można stwierdzić orzeczeniem lekarskim i określić dokładną jej datę, a omawiany przepis wymaga, aby osoba kontynuowała, bądź podjęła działalność zarobkową już po stwierdzeniu niezdolności. W przypadku A. G. w dacie kontynuowania działalności zarobkowej, po ustaniu tytułu do ubezpieczenia chorobowego, nie była ona niezdolna do pracy. Ta okoliczność powstała zarówno po ustaniu ubezpieczenia pracowniczego, jak i po zakończeniu umowy zlecenia. Przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej nie znajdzie zatem zastosowania w przypadku wnioskodawczyni. W związku z tym Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że organ rentowy powinien przyznać A. G. prawo do zasiłku chorobowego na podstawie art. 7 ustawy zasiłkowej.

Rozważania należy uzupełnić o odniesienie się do ratio legis przepisu. Ustawodawca wyłączył możliwość nabycia prawa do zasiłku w przypadku wykonywania pracy zarobkowej, ponieważ w takiej sytuacji choroba nie ogranicza zdolności do pracy, a zatem nie zachodzą przesłanki przyznania prawa do tego świadczenia (A. Rzetecka-Gil, Ustawa

o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Komentarz, wyd. II, Lex 2017). W rozpatrywanej sprawie wnioskodawczynie utraciła zdolność do wykonywania pracy z powodu choroby, nie mając jednocześnie tytułu do obowiązkowego lub dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Niezdolność, jak wskazano wyżej, powstała bowiem po okresie ubezpieczeniowym, a więc odmowa przyznania wnioskodawczynie zasiłku byłaby niezgodna z celem przepisu.

Z powyższych względów apelacja organu rentowego okazała się niezasadna i jako taka podlegała oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie I wyroku.

W punkcie II wyroku, z uwagi na wynik sprawy na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c., Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz wnioskodawczynie A. G. kwotę 120,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję. Wysokość kosztów została ustalona zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265). Zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia stawki minimalne za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym wynoszą 50% stawki minimalnej, nie mniej niż 120 złotych. Zasądzenie na rzecz wnioskodawczynie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tej kwocie było zatem uzasadnione.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Dorota Stańczyk SSO Zofia Kubalska SSO Lucyna Stąsik-Żmudziak